

(Út a szövetség felé)

1984-ben ismertem meg Andit. Ő második gimis volt, én 3-os. Nem nagyon akartunk egymástól semmit, csak úgy bontogattuk az ismerkedési képességeinket. Voltak elképzeléseink is, de másmilyenek...

Miért folytattuk? Kényszerből? Nem voltak kényszereink. Megalkuvásból? Mondták sokan, nem szabad kompromisszumot kötni... Szerелеmből? Már akkor is sokat gondolkodtam azon, mi is a szerelem? Nem azért, mert sosem éreztem, hanem azért, mert nem értettem a működését...

Sokat lehetne még a kérdést boncolgatni, hogy miért, de folytattuk. Hitből! Abból a hitből, hogy megtaláltuk, a párunkat, aki nekünk teremtett. Erre kijelentést is kaptunk, külön-külön. Andi egy fél évvel korábban. Persze fiúsan gondolhattam volna úgy, csak be akarnak palizni... De én is rájöttem egy téli napon Lenti és Pécs közt a buszon, hogy Ő a párom! Nem a katonai magány mondta ezt, egyszerűen volt időm az utazás alatt gondolkodni. Amikor megértettem, akkor nagyon sok kérdésre választ kaptam, és sok minden sokkal egyszerűbb lett.

Akkor kicsit gyorsítottam, vettem egy gyűrűt, és a Gandhi filmből látott módon kettesben, igeolvasás, megvallás és imádkozás keretében „házasságot kötöttem” Andival. Határozottan úgy gondoltam, ez a mi magánügyünk, ami rajtunk kívül egyedül Istenre tartozik. Fiatal korunkra, és az egyházi középiskolára való tekintettel ez akkor egy keret-megállapodás volt, nem kezdtük még el a házaséletet.

Kapcsolatunk, és a gyűrű környezetünkben már így is sokakat zavart. Barátokat is, ellenségeket is, a támadások sok bizonytalanságot okoztak, de haladtunk

tovább. Mint minden más területen, itt is kegyelemből. A megszorodó konfliktusokat rendre békekötések követték.

Amikor első szülött gyermekünket vártuk egyetemistaként, nagyon nagy terhet éreztem. Sajnos többet foglalkoztam az egzisztencialista filozófiákkal, mint a stabil egzisztenciára vezető Bibliával. Az egyetemi félév alatt a tanulással foglalkoztam, majd a nyári szünetben rohamléptekkel kerestem az egzisztenciateremtés lehetőségét. A polgári értelemben vett házasságkötést nagyon félvállról kezeltem, hiszen Andi már régóta a „Feleségem”. Támadások és rosszallások a családból is értek, így még kevésbé gondoltam úgy, hogy meg kell velük osztani örömünket, dolgainkat, életünket. A törvényes rend kedvéért jelentkeztünk polgári házasságkötésre, és részben az anyakönyvvezető kérésének engedve hívtuk meg szüleinket és testvéreinket.

(Nem sokan fogadtak kapcsolatunk hosszára... 20 évvel ezelőtt egy volt iskolatársunk őszintén meglepődött mikor találkozott velünk, hogy mi még együtt vagyunk?)

Házasságunk elmúlt 25 évében sokat változtunk, több kérdésben megváltozott az álláspontunk, részben az idő múlása miatt, még inkább a Biblia tanulmányozása, és jobb megértése következtében. A református gimnáziumban is nagyon érdekelt a Biblia, minden lehetőséget megragadtam, hogy bibliai tanításokat hallgassak, de a hagyományos protestáns tanításokban sok kérdésre nem kaptam választ. Így a korábbi évek ellenállását elhagyva ellátogattunk a több barátunk által már rendszeresen látogatott Hit Gyülekezetébe. Megértettem, a legtöbb kérdésre a Bibliában van a válasz, de olvasás nélkül nem jön elő! A kérdéses, vagy ellentmondásosnak tűnő részek ma már nem leblokkolnak, hanem további igeolvasásra, kutakodásra buzdítanak, hogy megértsem, mit jelent az adott rész, és mit üzen ma nekem?

(A biblia nem olyan, mint a gyógyszer kompendium, ami csak szakembereknek való, az ige olvasása nem csak teológusokra, lelkészekre, papokra tartozik, minden ember számára hasznos!)

Számomra érdekes tapasztalat volt, hogy bármivel foglalkoztam, az kölcsönhatásba lépett az igével. Egyetemi éveim végén a matematikai képzettségem alapján vettem észre, hogy a Biblia a matematikához hasonló, logikailag zárt egységes rendszer. Műszaki tudományok rendszer modellezése segített észrevenni, hogy a Biblia nagyon sok modellt tartalmaz, pozitív és negatív példák sora mutatja be, hogy befolyásolják döntéseink életünket. Könyvkiadóknál és egy alapítványnál végzett civil tevékenység során az olvasás és szövegértés fejlesztésén dolgozva vettem észre, hogy a Biblia olvasása az egyik legjobb fejlesztő tevékenység. Akik gyermekkoruktól kezdve rendszeresen olvassák az igét, minden tárgyat könnyebben, gyorsabban tanulnak! Az Akadémiai Kiadónál eltöltött évek, majd a saját nyelvi adatbázis fejlesztések során nyelvi gondolkodásom a szó alapról átállt a jelentésalapra, ami újabb távlatokat nyitott a Bibliaértelmezésben. Ez visszahatott életfelfogásomra, a környezetem, a körülvevő világ értelmezésére, ezzel együtt a házasságról alkotott véleményemre is. (kis nyelvészet következik)

A szavak, egy konkrét szóalak jelentése, illetve egy adott helyzetre az adott jelentés értelmezése a kommunikációban, de a tanulásban is sok problémát, félreértést okoz. A házasság szó, annak szinonimái, illetve különböző jelentéseiből szeretnék példákat mutatni, melyekkel találkoztam, illetve néhányat, mely a gondolkodásomat befolyásolta.

Egy kedves barátom éveken keresztül csak házasodni akart. Áthangsúlyozva: HÁZasodni akart. Úgy gondolta, egzisztenciális gondjainak a legegyszerűbb megoldása, ha egy olyan házasságot köt, amelyben a feleség hozománya egy

ház. Ez a szemlélet nem vezette sikerre, változtatott, és bár nem jutott hozományhoz, egzisztenciális kérdései mégis hamarabb megoldódtak, mint azt várni lehetett.

Egy másik szinonima a nősülés. Amikor egy férfi csak a természetéből fakadó nő hiányt akarja megoldani. Ennek is sok veszélye és hátulütője van, még akkor is, ha ma ez ritkán vezet házasságra.

Nekem személy szerint az esküvő szinonima okozott gondot, mivel az Újszövetség az esküvéssel kapcsolatban olyan kijelentést tesz, ami tiltásként is értelmezhető.

Mt 5:33 **Én pedig azt mondom néktek: Teljességgel ne esküdjetek;**

Ezt a Református Gimnázium fiú tanulói előszeretettel használták fel arra, hogy a házasság, mint intézmény hatályon kívül helyezésére igei magyarázatot adjanak.

További szó, a Papír... Sokan ma egyszerűen csak egy papírnak tekintik a házasságot. Azt meg tudom érteni, hogy egy papírra nincs szükségük... A papírra konkrétan nekem sem volt szükségem. Harmadik gyermekünk születésekor feleségemet riogatták a kórházban a szobatársak, hogy csak a házassági anyakönyvi kivonat alapján állítják ki az apa nevére a gyermek születési anyakönyvi kivonatát. Nekem kellett bemennem az anyakönyvi hivatal kórházi kirendeltségére, gondolkodtam, hogy is magyarázom meg, hogy nem találjuk azt a „papírt”... Amikor odaértem, mondtam a gyermek nevét, nem kértek semmit, megkaptam a papírt. Rákérdeztem, hogy nem kell „az a papír”? Azt válaszolták, csak rám kell nézni és nem kérdés. És ezt nem pejoratív mondták. Sokat gondolkodtam, mit láthattak? Papucsot? Konzolidált, látszatra rendes embert? Szerelmet? Egy biztos, nem egy papír látszódtott rajtam!

Van még egy régies szó, ami nem népszerű, ez a frigy. Van újabb, érthetőbb változata, és szerintem ez a házasság legfontosabb, és napjainkban legkevésbé alkalmazott jelentése: a szövetség!

Milyen a jó szövetség? Mi egyáltalán a szövetség? Nehéz megérteni olyan társadalmi, történelmi háttérrel, mint ami körülvesz bennünket. A szövetség egyik alkotója a szerződés. Házassági szerződést viszont pont nem a szövetség kifejezésére kötnek. Katonakoromban a „varsói szerződés” volt egy kellően negatív minta. A rendszerváltás után sokan gondolták úgy, hogy a szerződés éppen olyan papír, mint a házassági anyakönyvi kivonat, amíg jó, amíg működik, kihasználom, de ha érdekeim úgy kívánják, teljesen figyelmen kívül hagyom, és jogkövetkezményekkel sem kell nagyon számolni. És egyébként is, bármikor felmondható!

A jó szerződés és a jó szövetség alapja a kölcsönösen előnyös feltételek felismerése, melyek érdekében kompromisszumokat, áldozatokat is bevállalunk, a jó eredmény reményében. Létezik ilyen az üzleti életben, létezik ilyen nemzetközi szinten, és létezik ilyen családi szinten is, amit szintén házasságnak hívnak.

Nos, egy nagy nemzetközi szerződést, ami nem más ellen irányul, hanem kölcsönös előnyöket nyújt a feleknek, nem titokban és nem szűk körben kötnek. A nyilvánosság üzenet a barátoknak, támogatóknak, hogy mostantól szövetségesek vagyunk, és ez üzenet az ellenségnek is, nagyobb, remélhetőleg elrettentő erővel kell szembenéznie. Így a házassági szövetség megkötése sem két ember magánügye, azzal is ki kell állni, bátran fel kell vállalni, mi szövetségesek vagyunk, együtt vagyunk!

Korábban az is zavart, hogy az emberek az élet legtöbb területén a látszatra jobban figyeltek, mint a lényegre. A házasságkötést, a nagy esküvőt is ilyen

dolognak gondoltam, ami egy színház. Azt meg jobb profikra bízni... Ma már látom, sok „látszat” dolog van, ami a látszathoz sokkal fontosabb, amit az emberek inkább demonstrációnak szánnak, üzennek a környezetnek, mit éreznek fontosnak. Ehhez szorosan kapcsolódik egy Újszövetségi performansz is:

Máté 3:13-15

Akkor eljőve Jézus Galileából a Jordán mellé Jánoshoz, hogy megkeresztelkedjék ő általa. János azonban visszatartja vala őt, mondván: Nékem kell általad megkeresztelkednem, és te jósz én hozzá? Jézus pedig felelvén, monda néki: Engedj most, mert így illik nekünk minden igazságot betöltenünk. Ekkor engedte néki.

Összegezve, ma már látom, a házasságkötésnek demonstratív üzenete is van, döntök egy személy és egy intézmény mellett, vállalva az örömök mellé járó terheket és felelősséget, nem titokban, hanem rokonaim, barátaim előtt. Ezzel a lépéssel a Bibliai tanítások igazságát is betöltöm. Ezt 25 évvel ezelőtt elmulasztottuk, ma Andival egy akarattal megtesszük!

A bibliában több házassági történet is szerepel, melyek az ember és Isten közötti szövetség bemutatását példázzák. Férfi és nő közti szövetség olyan, mint az ember és Isten közti szövetség. A biblia nagyon realista példákat hoz, Ezékiel próféta könyvének 16. részében Izrael szövetség szegését is egy megromlott házasságon keresztül mutatja be. Szomorú, hogy az emberek nem csak a házassági szövetséget, hanem az Úrral való szövetséget is rendre megszegik. Ennek talán egyik oka az érzelmek indokolatlan túlhangsúlyozása. Az üzletben nincs érzelem, mondják. A házasságban nem kizáró ok, sőt, jó ha van, de nem szabad nagyobb teret engedni az érzelmelemnek, mint a szövetségnek!

Egyik kedvenc történetem Izsák házassága, ebben az igében hangsúlyosabb a szövetségi szemlélet, mint az érzelmi vonal. Ma már nem szokás, hogy a szülő választ társat gyermekének, de a történet nem csak szülőknek, fiaknak és

lányoknak is szól! Ábrahám szövetséget kötött Istennel, és tudta, ahhoz, hogy gyermeke az áldást is örökölje, ne csak a vagyont, ahhoz nem mindegy, kit vesz feleségül. Láttá Ábrahám, az őt körülvevő népek közül nem szabad feleséget venni fiának, a kulturális különbségek kezelhetetlen konfliktusokat eredményeznek. Másfelől azt is tudta Ábrahám, nem szabad visszatérni oda, ahonnan az Úr kihívta, nem szabad felcserélni a szövetséget és ígéretet a tradíciókkal. Ábrahám szolgája nehéz feladatot kapott, aminek egy megoldása volt: az engedelmes hit!

Rebeka nem tévovázott, elindult Ábrahám szolgájával anélkül, hogy látta volna Izsákot, és Izsák sem azon izgult, elég csinos feleséget kap-e, hanem azzal a hittel várta vissza apja szolgáját, hogy tudta, az Úrtól kap feleséget. Hitben látta a láthatatlant, s a látható nem vette el a tisztánlátását!

Andinak és nekem is megvolt a magunk elképzelése az ideális házastárs jelöltről. Nagyjából egyikőnk sem fért be a másik elképzelésébe. Ma már tudjuk, az elképzelésünk volt rossz, nem a döntésünk. Az elmúlt 25 évben ami sikerünk volt, az hit által, kegyelemből lett. A házasságunk nem tökéletes, mint ahogy mi magunk sem vagyunk azok. Voltak örömök, voltak viharok! De megyünk tovább... Együtt. Szövetségben. Szövetségben egymással, és Istennel, ahogy a prédikátor könyve 4:12-ben olvassuk:

Ha az egyiket megtámadja is valaki, ketten ellene állhatnak annak; és a hármas kötél nem hamar szakad el.

Ma a megjelent kedves vendégeink jelenlétében mind polgárilag, mind az Úr előtt megerősítjük 25 évvel ezelőtt kötött szövetségünket. Ebben legyetek mindnyájan tanúink, és örvendezzettek velünk együtt!

Befejezésül egy ígét szeretnék még örömben megosztani a példabeszédek könyvéből: Péld 31:10 Derék asszonyt kicsoda találhat? Mert ennek ára sokkal felülhaladja az igazgyöngyöket.